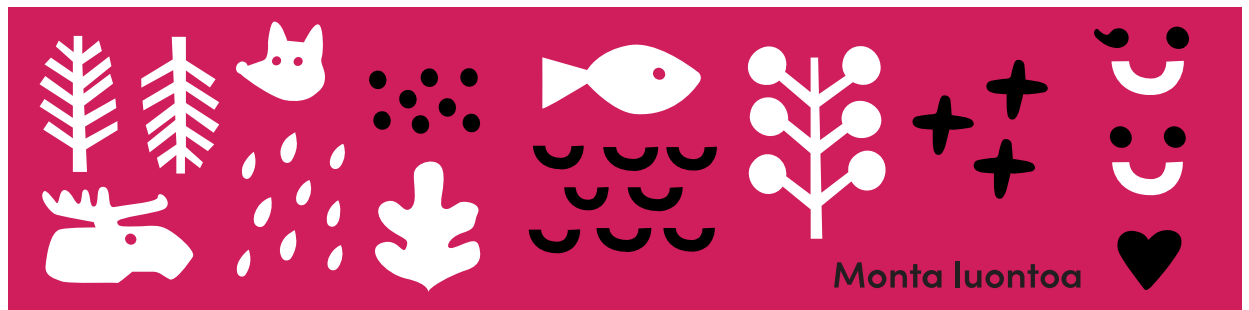

Konserniohje

Hollola

SISÄLLYSLUETTELO

1	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
2	konserniohjeen soveltamisala	3
3	Konserniohjeen käsittely, hyväksyminen ja sitovuus.....	3
4	Omistajapolitiikka.....	4
5	Omistajaohjaus.....	4
6	Omistajaohjauksen vastuunjako.....	4
7	Omistajaohjauksen yleiset tavoitteet.....	5
8	Esteellisyys kuntakonsernissa	6
9	Yhtiökokous.....	6
10	Hallitusten kokoonpano.....	6
11	Hallituksen tehtävät	7
12	Hallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	8
13	Toimitusjohtaja.....	8
14	Hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	8
15	Tytäryhtiöiden talousarvion laadintaan liittyvät toimintavelvoitteet...9	
16	Tytäryhtiöiden valvonnan, raportoinnin sekä riskienhallinnan toimintavelvoitteet	9
17	Tytäryhtiöiden tiedottamista ja tietojensaantioikeuden turvaamista koskevat toiminta.....	10
18	Velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen päätöksentekoa	11
19	Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat	12
20	Henkilöstöpolitiikka	12
21	Asiakirjahallinto.....	13
22	Tietoturva	13
23	Tietosuoja	13
24	Tilintarkastus	14
25	Sisäinen tarkastus.....	14
26	Vaitiolovelvollisuus	14
	LIITE I : PROSESSIKUVAUS ENNAKKOKANNAN MÄÄRITYKSESTÄ..	15

1 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Konserniohje perustuu Kuntalain 47 §:ään. Konserniohje on omistajaohjauksen väline. Se määrittelee kunnan ja tytäryhtiöiden väliset suhteet.

Konserniohje tukee kuntastrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Konserniohje määrittelee, miten tytäryhteisöjen avoimuus ja tiedonkulku, ohjaus, seuranta, raportointi, valvonta ja riskienhallinta järjestetään.

2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä.

Kunnan edustajien tulee edistää konserniohjeen periaatteiden noudattamista myös kuntayhtymissä, kunnan osakkuusyhteisöissä ja muissa kunnalle toiminnallisesti tärkeissä yhteisöissä.

Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Osakkuusyhteisö on konserniin kuulumaton yhteisö, jossa kunnalla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei yli puolta osakkuusyhteisön pääomasta ja äänimäärästä.

3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY, HYVÄKSYMISEN JA SITOVUUS

Konserniohjeen hyväksyy valtuusto.

Konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskeva lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai osakassopimuksesta muuta johdu. Jos konserniohje on ristiriidassa em. säännösten kanssa, yhteisön johdon tulee välittömästi kirjallisesti ilmoittaa ristiriidasta konsernijohdolle.

Konserniohje käsitellään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Hyväksymällä konserniohjeen toimivaltaisessa toimitilimessä tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen. Tytäryhteisön toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja vastaavat siitä, että ohjeet käsitellään yhtiössä aina toimitilinten jäsenten vaihtuessa.

Asian käsittelystä tytäryhteisön toimitilimen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjateksti konsernijohdolle.

Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi johtaa vahingonkorvausvastuuseen, jos ohjeen noudattamatta jättäminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai kuntakonsernille.

4 OMISTAJAPOLITIikka

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan eli tahtotilan: millaista omaisuutta kunta hankkii, mikä on omistamisen tarkoitus ja tavoitteet, missä tehtävissä ja hankkeissa kunta on mukana omistajana ja/tai sijoittajana.

5 OMISTAJAOHJAUS

Omistajaohjaus kertoo, miten omistajapolitiikkaa toteutetaan eli miten tahtotilaa toteutetaan. Se tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kunnan tavoitteet ja kuntakonsernin kokonaisuus.

Konserniohjeen lisäksi konserniohjauksen välineenä voidaan käyttää esimerkiksi tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksiä tai perustamissopimuksia.

6 OMISTAJAOHJAUKSEN VASTUUNJAKO

Valtuusto päättää kuntastrategiasta, omistajapolitiikasta, hallintosäännöstä, konserniohjeista, yhtiöiden talousarviotavoitteista, yhtiöiden perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä antolainauksesta.

Konsernijohto muodostavat kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä hallinto- ja talousjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohto arvioi vuosittain osana tilinpäätöstä kunnan kokonaisedun toteutumisen ja riskienhallinnan kannalta omistajaohjauksen tuloksellisuutta.

Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta. Ohjauksen tarkoituksena on huolehtia siitä, että kunnan ja sen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Yhteensovittamisvastuu koskee kaikkea kunnan toimintaa riippumatta siitä, millä tavoin toiminta on toteutettu tai organisoitu. Kuntakonsernin ulkopuolella ohjaus perustuu lähtökohtaisesti omistajaohjauksen keinoihin sekä sopimusvalvontaan.

Kunnanhallitus valitsee ja ohjeistaa yhtiökokous- ja yhtymäkokousedustajat sekä ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin ja säätiöiden toimielimiin. Kunnanhallitus antaa tytäryhteisöille kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kunnanjohtaja toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa tytäryhteisöjen hallintoon ja toimintaan sekä yhteensovittaa kaikkea kunnan päätös- ja ohjausvallassa olevaa toimintaa edistäen Hollolan kunnan tavoitteita ja etua. Kunnanjohtajalla on läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa.

Hallinto- ja talousjohtaja toimii konsernijohton kokonaiskuvaa ylläpitävänä ja konsernin tietoa kokoavana toimijana, jolla on konsernitilinpäätökseen ja kunnan talousarvioon liittyen tietojen saanti- ja raportoinnin aikataulutus-oikeus suhteessa tytäryhteisöihin. Hallinto- ja talousjohtaja on läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa.

Valiokunnat valitsevat kuntaedustajia toimialaansa läheisesti kuuluviin yhteisöihin (säätiöt, yhdistykset ja järjestöt) ja seuraavat yhteisön toimintaa, tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia yhteisöjen johdolle ja raportoivat tarvittaessa konsernijohtolle kunnan talouteen tai toimintaan vaikuttavista keskeisistä muutoksista tai riskeistä yhteisöjen toiminnassa.

Tarkastuslautakunnalla on kunnan omistajavallan nojalla oikeus tutustua konserniyhteisöihin ja saada tietoja niiden toiminnasta ja tilinpäätöksistä arvioidakseen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten.

Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen.

Kunnan edustusvaltaa eri yhteisöissä käyttävien kunnan nimeämien edustajien tulee yhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa toimielimissä ottaa huomioon konsernijohton antamat omistajapoliittiset ohjeet tai pysyväisluonteiset konsernijohton antamat määräykset.

7 OMISTAJAOHJAUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Kuntakonserniin kuuluvilla yhtiöillä on kunnan toimintaan liittyvä, tässä konserniohjeessa määriteltävä strateginen tavoite: kunnan hyvinvoinnin ja elinvoiman lisääminen taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

Hollolan kunnan omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kuntakonsernin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman tehokas käyttö sekä huolehtia, että omaisuuden hankinta, hoito ja ylläpito on kustannustehokasta koko suunnitellun elinkaaren ajan.

8 ESTEELLISYYS KUNTAKONSERNISSA

Kunnan tytäryhteisöjen asioita kunnan hallinnossa käsiteltäessä noudatetaan mitä esteellisydestä säädetään (kuntalaissa ja hallintolaissa).

9 YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekoeelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista.

Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Kuntaa edustaa yhtiökokouksessa kunnanhallituksen (tai kunnanjohtajan) määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan tai vastaavan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielimien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi ja osakkeenomistajien kyselytoimien toteuttamiseksi.

Yhtiökokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan kunnan kirjaamoon joka edelleen lähettää kutsun yhtiökokousedustajalle, kunnanjohtajalle sekä hallinto- ja talousjohtajalle.

Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kunnan kirjaamoon, kunnanjohtajalle sekä hallinto- ja talousjohtajalle viipymättä sen valmistuttua. Yhtiökokousedustajan on tarvittaessa raportoitava yhtiökokouksen asioista konsernijohtolle.

10 HALLITUSTEN KOKOONPANO

Kunnanhallitus päättää hallitusjäsenehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen.

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys.

Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen voidaan nimetä myös kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä asiantuntijaksi, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nimitysprosessissa kiinnitetään huomiota jäsenten sitoutumisvalmiuteen useammaksi vuodeksi, kehitymisvalmiuteen ja hallituksen toimivuuteen kokonaisuutena. Keskeisesti kunnan palvelutuotannossa mukana olevien yhtiöiden hallituksiin voidaan nimetä asiantuntemuksen perusteella myös kunnan viranhaltijoita esteellisyysperusteet huomioon ottaen.

11 HALLITUKSEN TEHTÄVÄT

Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on mm.

- Huolehtia, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein
- Nimittää ja erottaa toimitusjohtajan
- Huolehtia yhtiön hallinnon ja johtamisjärjestelmän asianmukaisesta toimivuudesta
- Ohjata ja valvoa yhtiön toimivaa johtoa
- Vastata siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty
- Hyväksyä riskienhallinnan periaatteet
- Huolehtia siitä, että yhtiössä harjoitetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa
- Edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua sekä huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotetuiksi.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu voi syntyä muun muassa vaadittavan huolellisuusveloitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestystä.

Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä jättämällä noudattamatta ilman siihen oikeuttavaa perustetta Hollolan kuntakonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta tai muuta omistajaohjeistusta siten, että siitä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai kuntakonsernille.

Kunnanjohtajalle sekä hallinto- ja talousjohtajalle on annettava yhtiön hallituksen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeus.

Hallituksen kokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan nimetyille hallitusjäsenille. Lisäksi se toimitetaan samanaikaisesti sähköpostilla kunnan kirjaamoon, kunnanjohtajalle sekä hallinto- ja talousjohtajalle samoin kuin kokouspöytäkirja.

12 HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on mm.:

- Huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- Johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä työjärjestyksen mukaisesti ja hallituksen itsearviointin pohjalta
- Vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- Huolehtia osaltaan siitä, että kunnan tytäryhtiöissä noudatetaan kunnan omistajapoliittisia ohjeita ja konserniohjetta
- Huolehtia osaltaan siitä, että lakisäätteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- Toimia toimitusjohtajan esimiehenä ja tässä ominaisuudessa mm. hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat
- Pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kunnan konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä.

13 TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtaja johtaa yhtiön toimintaa sille asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja vaikuttavasti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön toimintaa toteutetaan lain- ja konserniohjeiden mukaisesti ja yhtiön etu huomioon ottaen. Yhtiön kirjanpito ja varainhoito on järjestettävä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla.

Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiirinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa yhtiön hallitus.

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhtiön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka yhtiön hallitus hyväksyy.

14 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

Tytäryhteisöjen toiminta tulee järjestää hyvän hallintotavan mukaiseksi. Niiden tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti. Yhteisö organisoidaan ja sen toimintaa suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestäväen kehityksen periaatteita. Yhteisön tulee hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

Konserniyhteisöjen tulee toiminnassaan noudattaa soveltuvin osin tämän konserniohjeen lisäksi myös kunnan eettisiä toimintaperiaatteita ja hyvään hallinto- ja johtamistapaan liittyvää ohjeistusta sekä hallintolain ja hankintalain säädöksiä.

Tytäryhteisöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee laatia hallituksen työskentelyä ohjaava työjärjestys ja suorittaa toiminnan itsearviointia.

15 TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVION LAADINTAAN LIITTYVÄT TOIMINTAVELVOITTEET

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen sisältyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista.

Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa konsernijohdolle sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lisäksi investointien suunnittelussa tulee huomioida verosäännökset sekä valtiontukia koskeva sääntely ja näiden vaikutukset koko kuntakonsernin näkökulmasta tarkasteltuna.

16 TYTÄRYHTIÖIDEN VALVONNAN, RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMINTAVELVOITTEET

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen

tarvittavat tiedot. Toteutumätiedot kunnan aikataulun mukaisissa osavuosisikatsauksissa sekä tilinpäätöksessä tulee esittää analyysi asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisöllä tulee olla raportointia varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpilotapaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tai sille kirjanpitolpalveluita tuottavalle palvelukeskukselle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinnan aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisesta.

Konserniyhteisöjen tulee huolehtia hallitustensa jäsenten osalta riittävästä vastuukuuttamisesta.

Yhtiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä. Suunnitelma ja tieto edellä mainittujen järjestelyjen toteutuksesta on toimitettava kunnan talousjohdolle.

Tytäryhteisön on järjestettävä toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallinta sekä huolehdittava sen dokumentoinnista ja ajantasaisuudesta. Riskienhallinnan järjestämisen vähimmäistasolla on tunnistettava, analysoitava ja arvioitava yhteisön toimintaan kohdistuvat merkittävät riskit sekä määriteltävä toimenpiteet ja eri toimijoiden tehtävä- ja vastuualueet niiden hallitsemiseksi. Yhtiön on toimitettava ajantasainen riskienhallintadokumentti konsernijohtolle ja ilmoitettava muutostarpeista välittömästi tarpeen ilmennettyä.

17 TYTÄRYHTIÖIDEN TIEDOTTAMISTA JA TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMISTA KOSKEVAT TOIMINTA

Kuntakonsernin viestinnässä tulee noudattaa avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita. Yhtiöiden ja yhteisöjen on tiedotettava oma-aloitteisesti toiminnastaan ja taloudestaan.

Kunnan tiedotusvastuu liittyy kuntalain 29 §:n laajaan tiedotusvastuuseen. Yhtiöiden ja yhteisöjen on annettava tiedotusta varten kunnan konsernipalveluille tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot.

Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhtiöitä ja yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Salassa pidettäviä asioita ovat mm. liikesalaisuudet.

Kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimeensa tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kunnanjohtajalle tai hallinto- ja talousjohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja.

18 VELVOLLISUUS HANKKIA KUNNAN KANTA ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Konserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoa hankittava konsernijohton ennakkokäsitys strategisesta tai merkittävästi yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen liittyvästä asiasta.

Yhteisön hallituksen tai toimitusjohtajan on hankittava *jo asian valmisteluvaiheessa* kirjallinen kunnan konsernijohton kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- Tytäryhteisön perustaminen tai hankinta
- Toimialan muuttaminen, toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen
- Yhtiön tai yhteisön toimintaan nähden merkittävät investoinnit, kiinteistö ja osakekaupat
- Muuhun kuin yhtiön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen.
- Periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset tai sitoumukset, johdannaisinstrumenttien käyttö, merkittävät liiketoimintakaupat ja muut toiminnan laajakantoiset muutokset.
- Riskienhallinta ja vakuuttaminen

- Keskeiset henkilöstöpoliittiset periaatteet kuten henkilöstöetujen ja palkkioiden perusteet ja muutokset niihin, johtajasopimus, toimitusjohtajan palkkaukseen ja sijaisjärjestelyihin liittyvät päätökset.

Ennakkokantaa koskevan pyynnön tulee olla riittävän yksilöity.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös tytäryhteisön hallituksen kokouksessa.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on yhtiökokouksessa päätettäviä asioita lukuun ottamatta aina yhteisön omalla päätöksenteoelimeillä, vaikka kunnan ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, kunnanhallitus valitessaan yhtiökokousedustajan antaa yhtiökokousedustajaa velvoittavan kannanoton asiaan.

Ennakkokannan hankkimisesta annettavat prosessiohjeet määrittää kunnanhallitus (liite 1).

19 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT JA HANKINNAT

Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa. Konserniyhteisöjen tulee noudattaa kunnan hankintaohjeita ja huomioida hankintalain noudattaminen.

Konserniyhteisöille voidaan tarvittaessa antaa sitovia ohjeita sisäisten palvelujen käytöstä, mikäli se katsotaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta tarpeelliseksi.

Konsernin sisäisellä hankintayhteistyöllä voidaan saavuttaa konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Kunta voi hankkia tavaran tai palvelun ilman kilpailutusta kokonaan omistamaltaan yhtiöltä, joka ei toimi markkinoilla.

Konserniyhteisöjen tulee mahdollisuuksien mukaan hankkia palvelunsa konsernin sisältä. Kiinteistönhallintaan liittyvät palvelut on ostettava kunnan tytäryhteisö Hollolan Tilapalvelu Oy:ltä. Tarvittaessa konsernijohto voi antaa luvan toisenlaiseen hankintaan, mikäli se yhtiön toiminnan kannalta on perusteltua. Muista konsernin sisältä hankittavista palveluista annetaan tarvittaessa ohjeet erikseen.

Taloudellisten hyötyjen varmistamiseksi hankintayhteistyöstä tulee neuvotella säännöllisesti konsernijohtoon kanssa.

20 HENKILÖSTÖPOLITIikka

Kuntakonsernissa noudatetaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita ja tavoitteita. Toimitusjohtajan valinnassa on kuultava konsernijohtoa.

Koulutus- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä kuntaorganisaation kanssa.

Mikäli tytäryhtiössä on palkallista henkilöstöä, yhtiön tulee noudattaa yleissitovia työehtosopimuksia, jos sellaisia kyseisellä alalla on.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa.

21 ASIAKIRJAHALLINTO

Kunnan kokonaan omistamien tytäryhteisöjen tulee noudattaa myös asiakirjahallinnossaan kunnille annettuja ohjeita, suosituksia ja määräyksiä (kuten arkistonmuodotuksen ohjeistus, arkistoinnin ohjeistus ja säilytysaikoja koskevat suositukset ja määräykset).

22 TIETOTURVA

Yhteisöjen tulee huolehtia siitä, että tietojärjestelmäarkkitehtuuriin ja tietoturvaan liittyvät asiat tulevat riittävällä tasolla huomioiduksi. Julkisia hallintotehtäviä hoitavien yhteisöjen tulee huolehtia myös tiedonhallintalain asettamista velvoitteista, kuten kerätä tietojärjestelmistä tiedonhallintalain mukaista lokitietoa ja ylläpitää tietojärjestelmäluetteloa. Tytäryhteisön tulee pyydetessä antaa kopio tietojärjestelmäluettelosta Hollolan kunnalle.

Tytäryhteisöjen tietoturvapoliittikka ei saa olla ristiriidassa kunnan tietoturvapoliittikan kanssa.

23 TIETOSUOJA

Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä kulloinkin voimassa olevaa henkilötietolainsäädäntöä. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee noudattaa kunnan tietosuojalinjauksia ja toimintaohjeita.

Tytäryhteisöt ovat tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalainsäädännön mukaisia rekisterinpitäjiä vastuullaan olevissa henkilörekistereissä, ja ylläpitävät tietosuojaoselostetta henkilötietojen käsittelystä. Tytäryhteisöt vastaavat myös muista rekisterinpitäjälle kuuluvista velvollisuuksista.

24 TILINTARKASTUS

Kuntalain 122 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä, esimerkiksi kuntakonsernin suuri koko. Konserniyhteisöjen tilintarkastus on kuitenkin järjestettävä kohdeyhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavan määräyksen sekä ao. konserniyhteisöä koskevien tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla. Tämä tarkoittaa mm. konserniyhteisöä koskevien tilintarkastajan auktorisointivaatimusten noudattamista.

Hollolan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole jotain selkeää tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida myös tytäryhteisön yhtiöjärjestyksessä.

25 SISÄINEN TARKASTUS

Hollolan kunnan sisäisellä tarkastuksella (voi olla myös ostopalveluna toteutettava) on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella voi tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

26 VAITIOLOVELVOLLISUUS

Yhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia ja säätiöissä säätiölakia. Yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohto tai muu kunnan viranhaltija eivät saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta yhteisössä on päättynyt.

Hallituksen jäseniä koskee osakeyhtiölain ja säätiöissä säätiölain mukainen vahingonkorvausvelvollisuus yhteisölle tai ulkopuoliselle tuottamastaan vahingosta. Yhteisöstä saatua tietoa ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä yhteisön tai kolmannen osapuolen vahingoksi.

Tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa asioita käsitellään kollegiaalisesti ja luottamuksensuojan piiriin kuuluvina. Tiedottamisesta vastaa hallituksen puheenjohtaja ja/tai toimitusjohtaja siten, kun hallituksen työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

LIITE I : PROSESSIKUVAUS ENNAKKOKANNAN MÄÄRITYKSESTÄ

1. Toimitusjohtajan tulee jo valmistelun alkuvaiheessa arvioida ennakkokannan tarve
  - Konserniohjeessa mainituissa asioissa ennakkokannan hakeminen valmisteluvaiheessa on ehdoton
  - Mikäli asiaa ei ole mainittu konserniohjeessa, tulee toimitusjohtajan valmistelun aikana arvioida, onko asia laajuudeltaan sellainen, että siihen olisi hyvä saada ennakkokanta
    - lopullisen päätöksen arvionvaraisesta ennakkokannan tarpeesta tekee hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtajan esityksestä
    - ei-arvionvaraisessa tilanteessa velvoite ennakkokannan pyytämisestä on ehdoton
    - mikäli asia koskee toimitusjohtajaa, pyynnön valmistelee hallituksen puheenjohtaja
2. Toimitusjohtajan tulee laatia esitys ennakkokannan pyytämisestä ja saattaa se hallituksen puheenjohtajalle
3. Ennakkokannan pyynnöstä tulee ilmetä
  - Tausta, eli tilanne mitä ollaan tekemässä
  - Ennakkokantaa edellyttävän yksityiskohdan tarkka kuvaus
    - miten liittyy esitettyyn kokonaisuuteen
    - mitä vaihtoehtoja on havaittu
    - mahdollinen esitys ennakkokannaksi ja sen perustelut eri vaihtoehtoja vertaillen
    - kuka asiassa tekee päätöksen (toimivalta yhtiön hallitus, yhtiökokous tms)
    - Koska päätöksen tekevä toimielin on suunnitellut asiaa käsitellä
      - ei sido kunnanhallitusta
    - ennakkopyynnön päiväys
    - allekirjoitus sekä toimitusjohtaja että hallituksen puheenjohtaja, mikäli asia koskee toimitusjohtajaa allekirjoittajana vain hallituksen puheenjohtaja
4. Ennakkokantapyyntö toimitetaan kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle, sekä kunnan kirjaamoon
5. Kunnanhallituksen kokoukselle asian valmistelee kunnanjohtaja yhteistyössä hallituksen puheenjohtajan kanssa
6. Kunnanhallitus käsittelee ennakkokantapyynnön kokouksessaan
  - a. mikäli yhtiön hallitus on toimivaltainen, päätös toimitetaan yhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja toimitusjohtajalle
  - b. mikäli yhtiökokous on asiassa toimivaltainen, päätös saatetaan kunnan yhtiökokousedustajan, yhtiön hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tiedoksi
7. Kun yhtiön toimivaltainen päätöselin on tehnyt asiasta päätöksen,
  - a. ennakkokanta kirjataan päätöspöytäkirjaan liitteenä
  - b. päätös saatetaan kunnanhallituksen tietoon erillisenä päätöspykälänä, kyseisellä asiakortilla CaseM-asianhallintajärjestelmässä.